

ЗОВНІШНЯ ТОРГІВЛЯ УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ ЄС НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

© 2025 АТАМАНЧУК З. А., ПРИЙМАК Є. О.

УДК 339.56:061.1ЄС]’06(477)
JEL Classification: F13; F15; F18; F21; F52; F69

Атаманчук З. А., Приймак Є. О. Зовнішня торгівля України з країнами ЄС на сучасному етапі

У статті проаналізовано стан зовнішньої торгівлі товарами та послугами України з країнами Європейського Союзу на сучасному етапі та здійснено пошук рішень для посилення ваги українських зовнішньоторговельних позицій на європейському ринку. Визначено питому вагу торгівлі товарами та послугами України з країнами ЄС. Проведено порівняльну оцінку обсягів зовнішньоторговельного обороту, експорту, імпорту України з країнами Європейського Союзу в розрізі товарів та послуг до початку повномасштабної війни та розглянуто сучасні тенденції. Зроблено акцент на вітчизняному аграрному секторі, який спроможний не лише повною мірою забезпечити населення країни харчовими продуктами, а й формувати активну позицію країни на міжнародних ринках низки ключових агропродовольчих товарів. Обґрунтовано, що завдяки традиційно потужному продовольчому експорту, Україна на світовому ринку виступає одним із гарантів продовольчої безпеки у світі. Стверджується, що подальша стійкість і успішність української економіки вимагає продовження адаптації стратегій, інвестицій у відновлення інфраструктури та розширення ринків збуту. Глобальні та локальні економічні умови продовжуватимуть впливати на торговельні відносини нашої держави, і ключовими аспектами залишатимуться гнучкість, інновації та стратегічне планування для забезпечення стабільного розвитку та інтеграції України у світову економічну систему. Створення сприятливого інвестиційного клімату, впровадження судової та інших реформ, більш гнучка система оподаткування сприятиме розвитку суб'єктів міжнародного бізнесу. З урахуванням реалій, що склалися, уряду України потрібно працювати над посиленням експортної логістики, пошуком альтернативних шляхів експорту товарів та послуг.

Ключові слова: зовнішня торгівля, експорт, імпорт, товари, послуги, Європейський Союз.

Рис.: 7. Бібл.: 11.

Атаманчук Зорина Асланівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин, Донецький національний університет імені Василя Стуса (вул. 600-річчя, 21, Вінниця, 21021, Україна)

E-mail: zarinaatamanch@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6139-1653>

Приймак Євгеній Олександрович – студент, Донецький національний університет імені Василя Стуса (вул. 600-річчя, 21, Вінниця, 21021, Україна)

E-mail: prymak.i@donnu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-7279-6565>

UDC 339.56:061.1ЄС]’06(477)
JEL Classification: F13; F15; F18; F21; F52; F69

Atamanchuk Z. A., Prymak Ye. O. The External Trade of Ukraine with the EU Member States at the Present Stage

The article analyzes the state of Ukraine's external trade in goods and services with European Union countries at the present stage and searches for solutions to strengthen the weight of Ukraine's external trade positions in the European market. The proportion of trade in goods and services between Ukraine and EU countries is determined. A comparative assessment of the volumes of external trade turnover, exports, and imports of Ukraine with European Union countries is conducted in terms of goods and services before the full-scale war, and current trends are reviewed. Emphasis is placed on the domestic agrarian sector, which is capable not only of fully providing the population of the country with food products but also of forming an active position for the country in the international markets of a number of key agri-food products. It is substantiated that due to its traditionally strong food exports, Ukraine acts as one of the guarantors of food security in the world on the global market. It is asserted that the further resilience and success of the Ukrainian economy requires the continuation of strategy adaptations, investments in infrastructure recovery, and expansion of sales markets. Global and local economic conditions will continue to impact our country's trade relations, with flexibility, innovation, and strategic planning remaining key aspects to ensure stable development and Ukraine's integration into the global economic system. Creating a favorable investment climate, implementing judicial and other reforms, and a more flexible taxation system will facilitate the development of international business entities. Given the current realities, the Ukrainian government needs to work on strengthening export logistics and finding alternative ways to export goods and services.

Keywords: foreign trade, exports, imports, goods, services, European Union.

Fig.: 7. Bibl.: 11.

Atamanchuk Zoryna A. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of International Economic Relations, Vasyl Stus Donetsk National University (21 600-richchia Str., Vinnytsia, 21021, Ukraine)

E-mail: zarinaatamanch@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6139-1653>

Prymak Yevhenii O. – Student, Vasyl Stus Donetsk National University (21 600-richchia Str., Vinnytsia, 21021, Ukraine)

E-mail: prymak.i@donnu.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-7279-6565>

Від початку військового конфлікту в Україні у 2014 році та повномасштабної війни Росії проти України у 2022 році економічні зв'язки нашої держави з Європейським Союзом (ЄС) зазнали значних змін. Війна вплинула на всі аспекти економічних відносин, від зовнішньої торгівлі та інвестицій до економічної політики та співпраці. Цей період характеризується не тільки новими викликами, а й можливостями для переосмислення та посилення торговельно-економічних відносин з ЄС. Війна призвела до суттєвого зменшення обсягів експорту та імпорту товарів між Україною та Євросоюзом. Мережа постачання була порушена, а безпека транспортування стала критично важливою.

Ринкові коливання і економічна нестабільність вплинули на здатність українських підприємств підтримувати сталий експорт.

На сьогоднішній день доступна значна кількість напрацювань науковців, які досліджували дану проблематику. Зокрема, Дідковська Б. В., Дугинець Г. В., Кістерський Л. Л., Ключевська А. М., Литвиненко Н. П., Мокий А. І., Макогон Ю. В., Нікіфорова В. А., Полякова Ю. В., Присяжнюк Ю. В., Склярська О. І., Хаджинов І. В., Яремко Л. А. та

інші. Наукові диспути останніх років показують, що хоча війна створює серйозні економічні виклики, вона також відкриває нові можливості для поглиблення співпраці з ЄС [1] у напрямку розширення зовнішньої торгівлі. Однак питання впливу повномасштабного вторгнення Росії на подальший розвиток міжнародної торгівлі з країнами ЄС потребує додаткового вивчення.

Метою дослідження є вивчення стану зовнішньої торгівлі товарами та послугами України з країнами ЄС на сучасному етапі та пошук рішень для посилення ваги українських зовнішньоторговельних позицій на ринку Європи.

Європейський Союз традиційно залишається головним торговельним партнером України і після подій лютого 2022 р. Зокрема, у 2023 р. питома вага торгівлі товарами з ЄС склала 56,0% від загального обсягу торгівлі України [2]. Своєю чергою, Україна є 17 за значущістю торговельним партнером для ЄС, при цьому наша держава входить у трійку постачальників аграрної продукції на ринок ЄС.

За результатами 2020 р. питома вага торгівлі товарами та послугами з ЄС склала 40,7% від загального обсягу торгівлі України (рис. 1), що на 0,6% більше, ніж у 2019 р. – періоді пандемії.

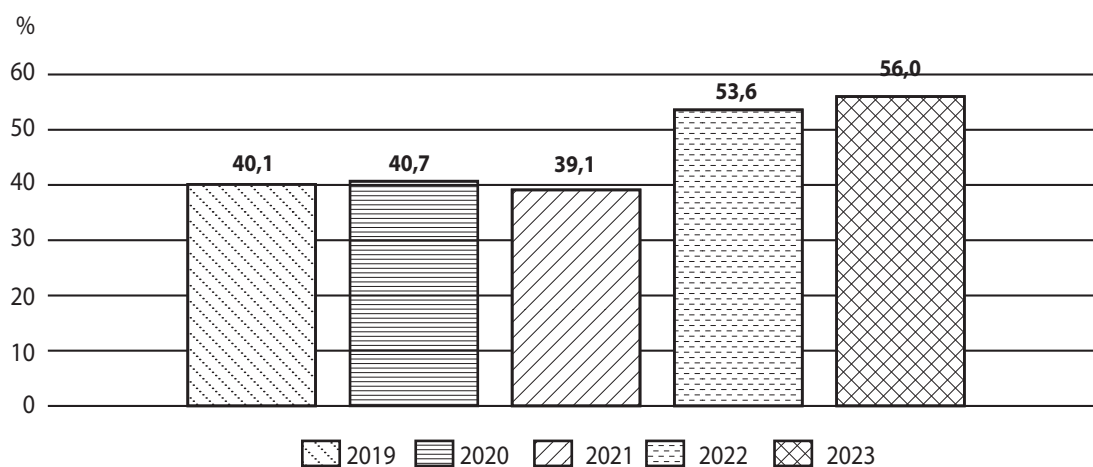

Рис. 1. Питома вага торгівлі товарами та послугами України з країнами ЄС у 2019–2023 рр.

Джерело: складено авторами на основі [2].

Починаючи з 2021 р., Україна експортувала товарів на 68,2 млрд дол. США, проте вже у 2022 р. обсяг експорту в грошовому еквіваленті зменшився на 44 млрд дол., у 2023 р. – на 36 млрд дол., що на 36% менше, ніж у 2021 р. Протягом 2023 р. обсяг торгівлі товарами між Україною та ЄС склав 55,9 млрд дол. США, що на 1,9% більше, ніж у 2022 р. При цьому експорт товарів до країн ЄС знизився на 16,1% і становив 23,4 млрд дол. США, а товарів зріс на 20,5%, до позначки 32,5 млрд дол. У 2023 р. сальдо двосторонньої торгівлі для України стало від'ємним – у розмірі –9,1 млрд дол. [2]. З початку

повномасштабного вторгнення обсяги українського експорту в цілому значно скоротилися (рис. 2).

Якщо у 2021 р. експорт та імпорт основних видів товарів показували значний приріст, то, починаючи з 2022 р., експортно-імпортні операції демонстрували деяку неоднорідність. У 2023 р. експорт товарів за основними видами показав зниження, а імпорт – зростання.

З цього випливає, що величина чистого експорту знижувалася, а обсяг сукупного випуску – падав. На ситуацію, що склалася, значний вплив

Млрд дол. США

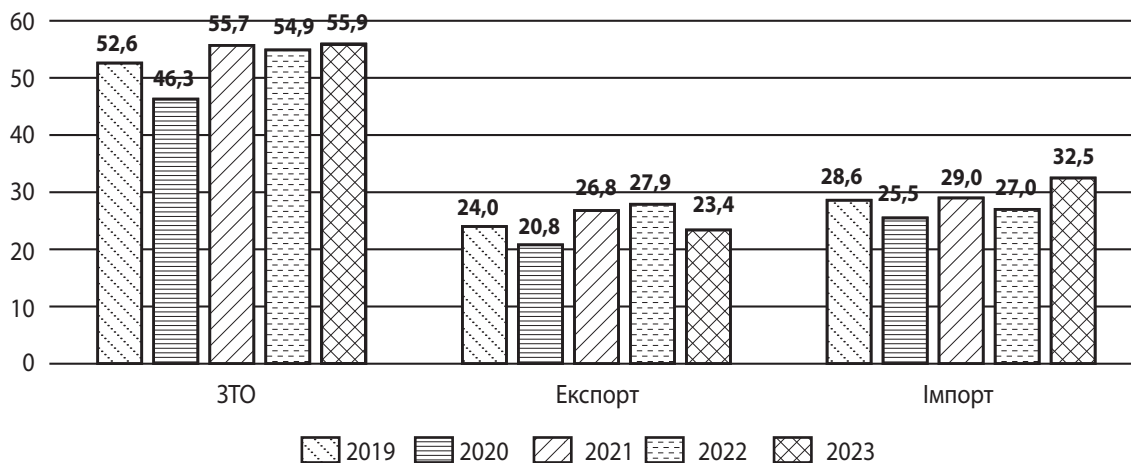

Рис. 2. Зовнішньоторговельний оборот, експорт, імпорт України з країнами ЄС у розрізі товарів та послуг у 2019–2023 рр.

Джерело: складено авторами на основі [3].

має війна, оскільки території, на яких було сконцентровано основну частину важкого виробництва, окуповано. Фізичне знищення металургійних об'єктів та зупинка виробництва спричинили значне зниження випуску та експорту металу, який до того займав значну частку в експорті країни [2]. Попри загальний спад експорту українських товарів, позитивні тенденції спостерігаються на ринку меблів. Торік, порівняно з 2022 р., обсяги зросли на 11%, а грошові надходження – на 7% [4].

Основними статтями українського експорту традиційно залишалося продовольство (зокрема, зернові) та метали. Обсяги їх експорту значно залежать від логістики, яка є ускладненою через війну.

Проте, вже у 2024 р. обсяги ввезення товарів із ЄС зросли на 9% за всіма основними групами товарів, крім паливно-мастильних матеріалів, і становили 35,6 млрд дол. США. Унаслідок цього негативне сальдо торгівлі товарами з ЄС збільшилося до 10,9 млрд дол. США.

Незважаючи на запровадження найбільш сприятливого режиму торгівлі (зона вільної торгівлі та автономні торговельні заходи), частка ЄС в географічній структурі експорту порівняно з 2023 р. скоротилася. Така динаміка відбулась попри зростання вартісних обсягів експорту у 2024 р. на 6%, або на 1,5 млрд дол. США, що змінило ситуацію, яка склалася в І півріччі 2024 р., коли спостерігалось падіння українського експорту до ЄС на приблизно 9%, або на 1,1 млрд дол.

Україна має розвинений продовольчий комплекс, який спроможний не лише повною мірою забезпечити населення країни харчовими продук-

тами, а й формувати активну позицію країни на міжнародних ринках низки ключових агропродовольчих товарів.

Завдяки традиційно потужному продовольчому експорту, Україна є одним із гарантів продовольчої безпеки у світі. До повномасштабної війни за обсягами експорту Україна входила до п'ятірки найбільших експортерів зернових у світі, експортували 3/4 від того, що виробляли, внутрішнє споживання зернових становило лише 20–25%. Україна постачала 10% світового експорту пшениці, понад 14% кукурудзи і понад 47% соняшникової олії [4].

Наразі завдяки допомозі партнерів Україна залишається ключовим постачальником на світових ринках зерна та соняшникової олії, з часткою понад 10% міжнародної торгівлі.

Динаміка обсягів експорту та імпорту продукції агропромислового комплексу України з країнами ЄС відображена на *рис. 3, рис. 4*.

2020 р. став єдиним періодом за останні роки, коли обсяг експорту агропродукції до Євросоюзу скоротився – на 12,9% [5]. Україна отримала від продажу 6,1 млрд доларів.

Воєнні дії призвели до погіршення продовольчої безпеки в Україні, спричиненої, зокрема, порушеними логістичними ланцюгами, зруйнованими інфраструктурою та виробництвом, зменшенням кількості виробленого продовольства. У таких умовах український аграрний сектор продемонстрував високу стійкість та адаптивність до ризиків воєнного часу, хоча й відбулося зниження обсягів експорту порівняно з попередніми роками.

Млрд дол. США

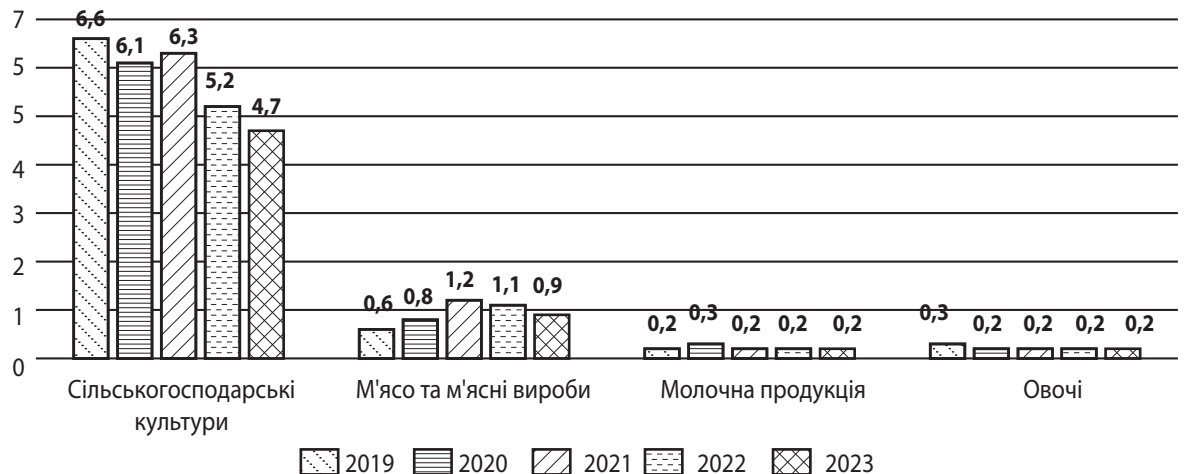

Рис. 3. Експорт продукції агропромислового комплексу України в країни ЄС у 2019–2023 рр.

Джерело: складено авторами на основі [3].

Млрд дол. США

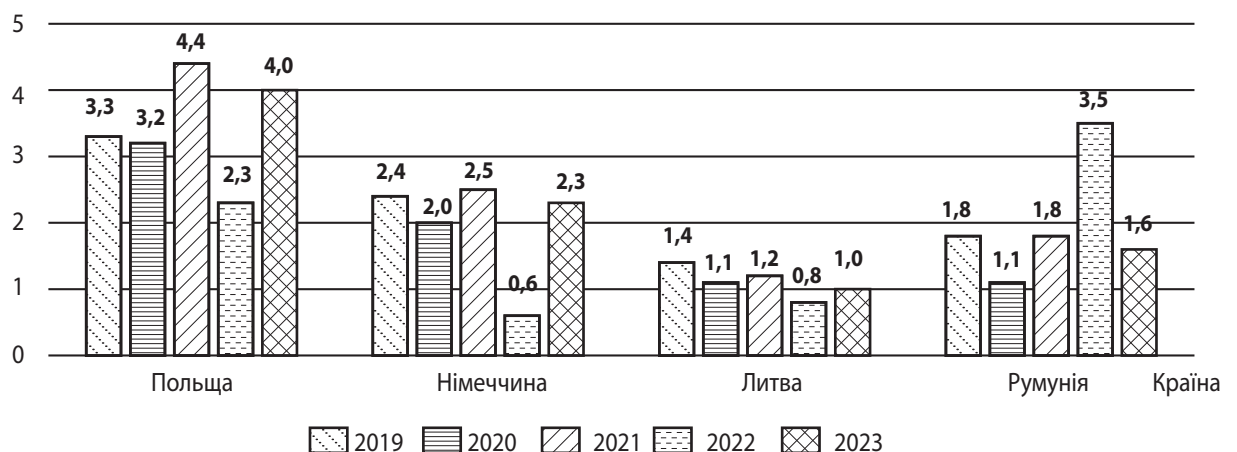

Рис. 4. Імпорт української агропродукції деякими країнами ЄС у 2019–2023 рр., млрд дол. США

Джерело: складено авторами на основі [2].

Аналіз даних про експорт агропродукції з України в країни ЄС вказує на те, що Польща залишається найважливішим імпортером української агропродукції, хоча обсяги імпорту зменшилися у порівнянні з довоєнним періодом, що зумовлено як економічними чинниками, так і змінами в торговельних відносинах.

З березня 2022 р. по березень 2023 р. експорт збіжжя з України в Польщу різко зріс. Якщо до війни експорт становив 10–12 тис. т на місяць, то в цей період – 389 тис. т, тобто в 30 разів більше (рис. 5).

Зростаюча динаміка поставок з березня 2022 р. до березня 2023 р. поступово осідала на ринку і створювала тиск на ціни фермерів. Польські фер-

мери до такого були не готові. Додалися й інші подразники, насамперед – політика «зеленого переходу» ЄС, що сприяла збільшенню кількості заборон на використання хімічних речовин і витрат на вирощування врожаю. Однак фермери спрямували свій гнів у бік України, хоча вже у квітні – травні 2023 р. ситуація стабілізувалася на рівні довоєнних поставок [6; 7].

Окрім того, мільйони тонн українського зерна перевозилися транзитом через територію Польщі, й не виключено, що через існуючі домовленості українських і польських трейдерів могли осідати на польському ринку [7].

Урядом Польщі було прийняте рішення про заборону на певний період [8] імпорту української

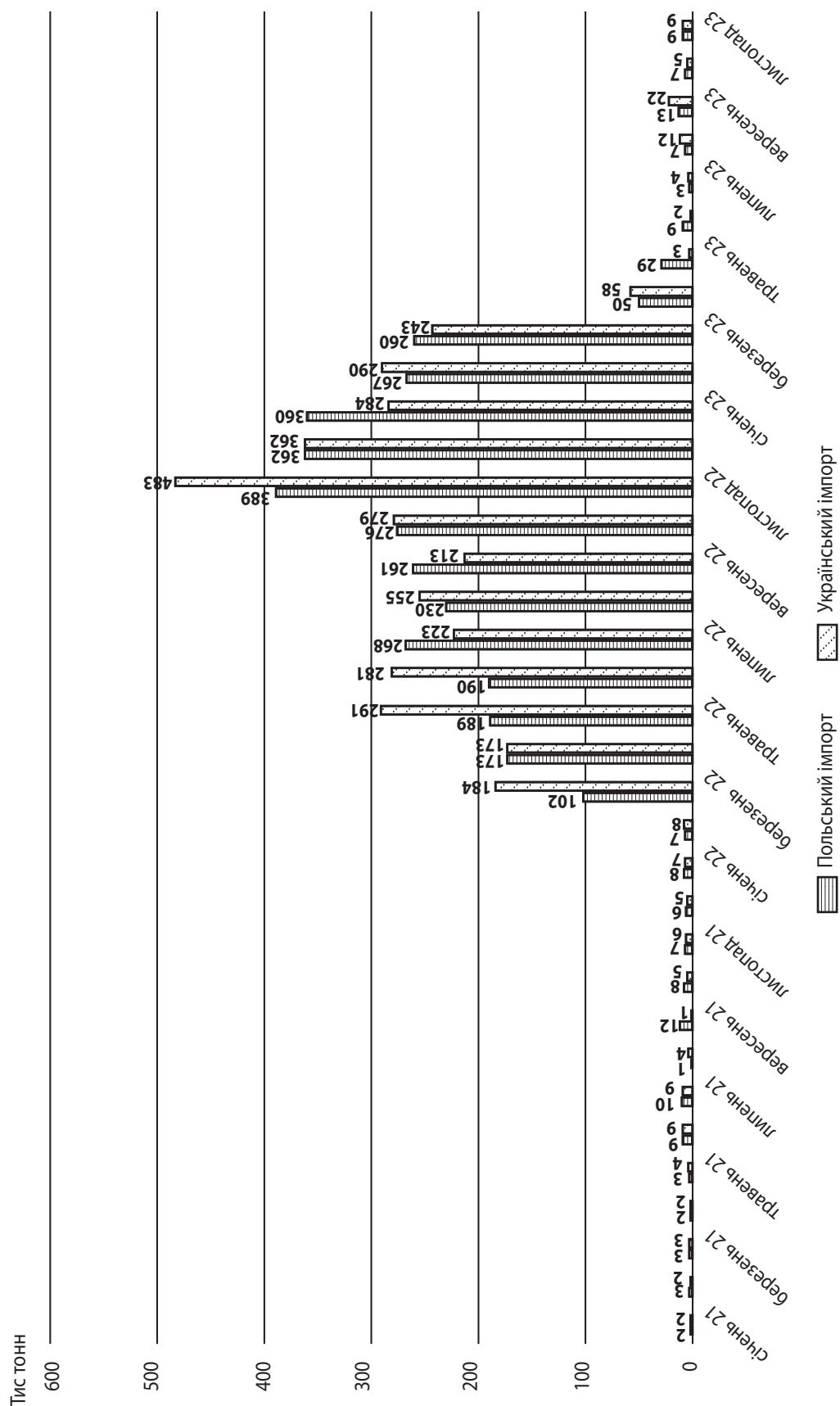

Рис. 5. Поставки зерна в Польщу з України, 2021–2023 рр.

Джерело: розроблено авторами за даними [7; 9].

сільськогосподарської продукції. Загалом, список заборонених до ввезення українських продовольчих товарів містить 18 пунктів, а саме: зернові, цукор, сухий корм, насіння, хміль, льон та конопля, фрукти та овочі, перероблена плодоовочева продукція, вина, яловичина та телятина, молоко та молочні продукти, свинина, баранина та козятина, яйця, м'ясо птиці, етиловий спирт сільськогосподарського походження, продукти бджільництва [7].

Німеччина також продовжує залишатися значним імпортером, але й тут відзначається невелике зниження обсягів. Румунія і Литва, хоч і зменшили імпорт, все ще є важливими партнерами для України, що свідчить про стійкість торгових відносин, незважаючи на зовнішньополітичні виклики та війну.

У цілому, тенденція до зменшення обсягів імпорту в зовнішній торгівлі з деякими країнами свідчить про можливі труднощі в економічних відносинах, але, незважаючи на це, українська агро-

продукція все ще залишається важливою для європейських ринків.

Це підкреслює необхідність України адаптувати свої стратегії експорту та шукати нові ринки для забезпечення стабільності торговельних відносин в умовах непередбачуваних економічних і політичних змін.

У період з 2019 р. по 2023 р. динаміка експорту послуг з України до країн Європейського Союзу демонструє різкі зміни, що відображають як позитивні тенденції, так і негативні наслідки економічних і політичних подій [9] (рис. 6).

Основні категорії включали ІТ-послуги, бізнес-консалтинг, фінансові послуги, транспортні, технічне обслуговування, а також нові категорії, такі як віддалені робочі послуги та креативні індустрії.

Найбільшими споживачами українських послуг у той період були Німеччина, Польща, Чехія та Румунія (рис. 7).

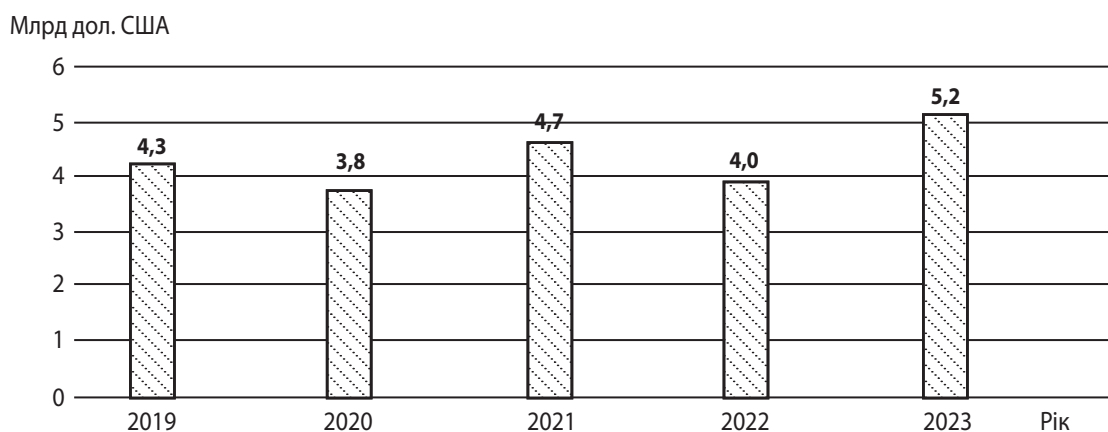

Рис. 6. Експорт послуг України в країни ЄС у 2019–2023 рр.

Джерело: складено авторами на основі [2].

Німеччина, як найбільший ринок, витратила близько 1,1 млрд дол. США на українські послуги, зокрема у сферах ІТ-послуг, програмування та інженерного консалтингу. Польща слідувала за Німеччиною – з обсягом приблизно 800 млн дол. США, акцентуючи увагу на ІТ-послугах і бізнес-консалтингу.

У 2022 р. ситуація змінилася через початок воєнних дій в Україні, які мали суттєвий негативний вплив на економіку та зовнішню торгівлю. Загальний обсяг експорту послуг зменшився до приблизно 3,8–4 млрд дол. США. Німеччина залишалася найбільшим споживачем українських послуг, з обсягом близько 950 млн дол. Польща і Чехія також залишалися важливими ринками, витрачаючи приблизно 700 та 500 млн дол. відпо-

відно. Проте, в умовах економічної нестабільності та зменшення попиту, обсяг експорту українських послуг до Румунії також знизився [10].

З початку 2023 р. ситуація почала стабілізуватися, і Україна знову почала нарощувати обсяги експорту послуг до країн ЄС. Загальний обсяг експорту зріс до близько 4,5–5,2 млрд дол. США [11]. Німеччина залишалася лідером з обсягом близько 1,2 млрд дол. США, відновивши високий попит на ІТ-послуги, технічний консалтинг і програмування. Польща також демонструвала позитивну динаміку, з обсягом приблизно 850 млн дол., відновлюючи попит на українські послуги, особливо в ІТ-сфері. Чехія та Румунія продовжували використовувати українські послуги, з обсягами 600 млн, 400 млн і 350 млн дол. США відповідно. Ці дані свідчать про здатність вітчизняного сектора послуг адап-

Млрд дол. США

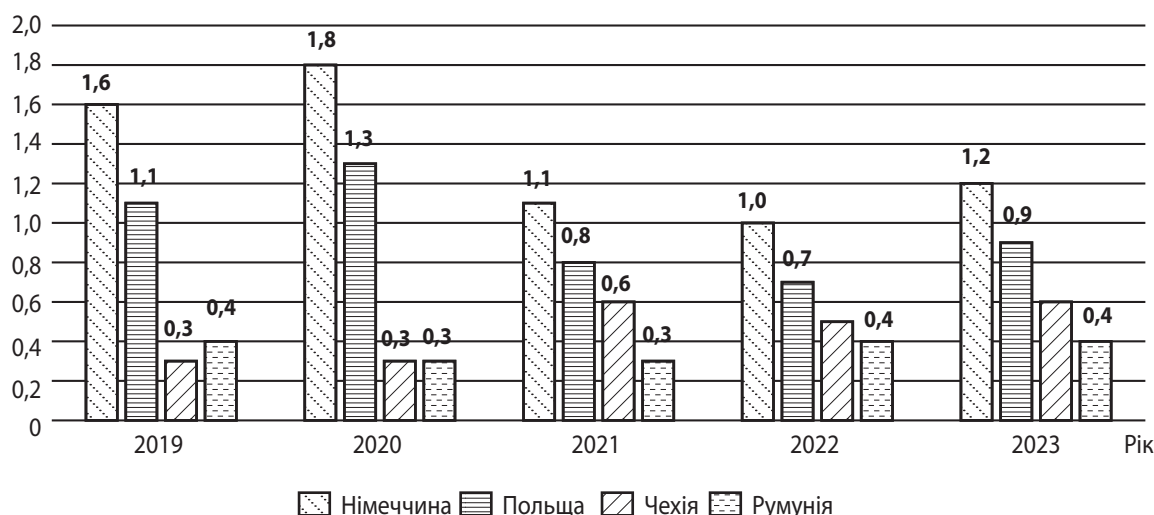

Рис. 7. Країни ЄС з найбільшим обсягом імпорту послуг з України у 2019–2023 рр., млрд дол. США

Джерело: складено авторами на основі [2].

туватися до мінливих умов ринку, забезпечуючи тим самим стабільний попит на українські послуги в країнах Європейського Союзу.

ВИСНОВКИ

Україна в європейському вимірі має досить потужний економічний потенціал, а тому, незважаючи на суттєві економічні та політичні виклики, продовжує зберігати важливу роль на міжнародних ринках товарів і послуг. Війна та інші зовнішньоекономічні виклики суттєво вплинули на обсяги експорту та імпорту, проте країна змогла адаптуватися до змінених умов і зберегти значущість у світовій економіці.

Подальша стійкість і успішність української економіки вимагає продовження адаптації стратегій, інвестицій у відновлення інфраструктури та розширення ринків збуту. Глобальні та локальні економічні умови продовжуватимуть впливати на торговельні відносини нашої держави, і ключовими аспектами залишатимуться гнучкість, інновації та стратегічне планування для забезпечення стабільного розвитку та інтеграції України у світовий простір.

Перспективи розвитку торгівлі між Україною та ЄС, у першу чергу, залежатимуть від військових дій та стану критичної інфраструктури в Україні.

Створення сприятливого інвестиційного клімату, впровадження судової та інших реформ, більш гнучка система оподаткування, переорієнтація на експорт не лише сировини, а й продукції з високою доданою вартістю, виробленої харчовою і переробною промисловістю, допоможе роз-

виватися підприємствам, які працюють в Україні, у тому числі й експортерам.

З урахуванням реалій, що склалися, уряду України потрібно працювати над посиленням експортної логістики, пошуком альтернативних шляхів експорту товарів та послуг. Також, маючи вагомі напрацювання у військово-промисловому комплексі, доцільно розвивати мережу власного виробництва відповідної продукції та її збуту. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Міжнародна економіка : підручник / за ред. В. М. Тарасевича. Дніпро : ПБП «Економіка», 2019. 386 с.
2. Міністерство фінансів України. URL: <https://index.minfin.com.ua>
3. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Міністерство економіки України. URL: <https://me.gov.ua/?lang=UA>
5. Європейська Комісія. URL: https://policy.trade.ec.europa.eu/index_en
6. Статистика з польського кордону. Чому Польщі не вигідне згортання економічних відносин з Україною? *Економічна правда*. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2024/03/5/710739/>
7. Барчук К. В., Оришко Д. О., Атаманчук З. А. Торговельно-економічне співробітництво України та Польщі. *Галицький економічний вісник*. 2024. Т. 90. № 5. С. 201–209. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu 2024.05.201
8. Польща і Угорщина заборонили імпорт українського зерна – BBC News Україна. *BBC News Укра-*

- їна. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/news-65291408>
9. Eurostat. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/en/>
10. World Trade Organization. URL: <https://www.wto.org/>
11. World Bank Group. URL: <http://worldbank.org>

REFERENCES

- Barchuk, K. V., Oryshko, D. O., and Atamanchuk, Z. A. "Torhovelno-ekonomichne spivrobitnytstvo Ukrainy ta Polshchi" [Trade and Economic Cooperation Between Ukraine and Poland]. *Halytskyi ekonomichnyi visnyk*, vol. 90, no. 5 (2024): 201-209.
DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu.2024.05.201
- Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. <http://www.ukrstat.gov.ua>
- Eurostat. <https://ec.europa.eu/eurostat/en/>
- Ministerstvo ekonomiky Ukrainy. <https://me.gov.ua/?lang=UA>

- Ministerstvo finansiv Ukrainy. <https://index.minfin.com.ua>
- Mizhnarodna ekonomika* [International Economy]. Dni-pro: PBP «Ekonomika», 2019.
- "Polshcha i Uhorschchyna zaboronyly import ukrainskoho zerna - BBC News Ukraina" [Poland and Hungary Ban Imports of Ukrainian Grain - BBC News Ukraine]. BBC News Ukraina. <https://www.bbc.com/ukrainian/news-65291408>
- "Statystyka z polskoho kordonu. Chomu Polshchi ne vyhidne zhortannia ekonomichnykh vidnosyn z Ukrainoiu?" [Statistics from the Polish Border. Why Is It Not Beneficial for Poland to Curtail Economic Relations with Ukraine?]. *Ekonomichna pravda*. <https://www.epravda.com.ua/columns/2024/03/5/710739/>
- World Bank Group. <http://worldbank.org>
- World Trade Organization. <https://www.wto.org/>
- Yevropeiska Komisiia. https://policy.trade.ec.europa.eu/index_en

УДК 339.924

JEL Classification: F15; F50

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2025-2-46-52>

ПРОБЛЕМИ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

© 2025 КЛИМОВА С. О., ВОЛОСНІКОВА Н. М., ЯЦИНА В. В.

УДК 339.924

JEL Classification: F15; F50

Климова С. О., Волоснікова Н. М., Яцина В. В. Проблеми інтеграції України до Європейського Союзу в сучасних умовах

Метою статті є аналіз ключових проблем інтеграції України до Європейського Союзу в сучасних умовах, зокрема політичних, економічних та інституційних викликів, що можуть уповільнити або ускладнити цей процес. Враховуючи сучасні тенденції, особлива увага приділяється посиленню впливу правих партій у країнах ЄС, зростанню євроскептицизму, внутрішнім бар'єрам (серед яких корупція) та необхідності гармонізації законодавства з європейськими нормами. Розглядається роль України як стратегічного партнера Європейського Союзу у сфері безпеки, стабільності та економічної інтеграції. Розглянуто питання впровадження антикорупційних механізмів та їхньої ефективності в контексті європейських вимог. Аналізується вплив внутрішніх і зовнішніх факторів на адаптацію економіки до стандартів ЄС, включаючи потребу в масштабних інвестиціях, модернізацію підприємств і можливості інтеграції в європейські виробничі ланцюги. У статті доведено, що подальший розвиток європейської інтеграції України значною мірою залежить від вирішення низки критичних проблем, зокрема політичних ризиків, викликаних глобальними змінами та війною з російським агресором, ефективності антикорупційних заходів та забезпечення стабільного економічного середовища. Особливо розглянуто роль міжнародної фінансової допомоги та перспективи залучення іноземних інвестицій для підтримки економічного зростання та відбудови країни після війни. Акцентовано увагу на необхідності посилення дипломатичних зусиль України для консолідації підтримки європейських партнерів та забезпечення безперервності євроінтеграційного курсу. Визначено ключові загрози, пов'язані з політичними змінами у країнах ЄС, що можуть вплинути на динаміку процесу розширення Союзу. Важливим аспектом є роль України як форпосту безпеки Європи, що вимагає від європейських інституцій стратегічного підходу до інтеграції країни. Доведено, що подальше поглиблення співпраці з ЄС і виконання необхідних реформ є критично важливими не лише для України, а й для забезпечення стабільності в усьому європейському регіоні.

Ключові слова: євроінтеграція України, Європейський Союз, політичні виклики, праві партії, антикорупційні механізми, економічна адаптація.

Бібл.: 9.

Климова Світлана Олегівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри загальної економічної теорії, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» (вул. Кирпичова, 2, Харків, 61002, Україна)

E-mail: voloncevichsveta@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0041-6845>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/GZZ-9283-2022>